

Εμβολιαστική κάλυψη των παιδιών στην Ελλάδα

Ευρωπαϊκή
Εβδομάδα
Εμβολιασμών

Προστατεύσου - Εμβολιάσου - Εμβολιάσε το παιδί σου

Τα εμβόλια σώζουν ζωές

Ο εμβολιασμός προστατεύει την υγεία σε παιδιά και ενήλικες

24-30
Απριλίου
2017

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

World Health
Organization
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΕΥΡΩΠΗ

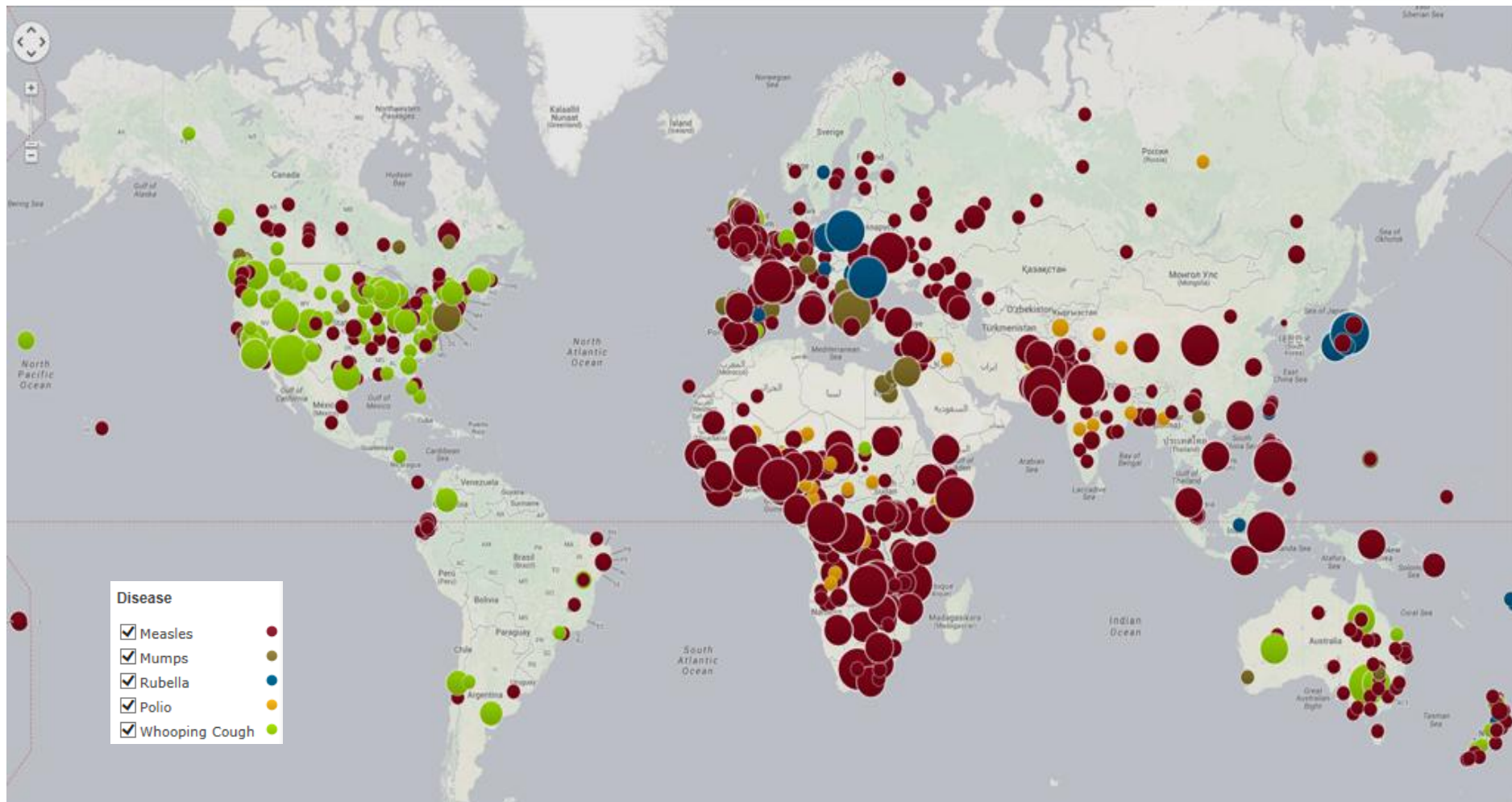
Θεανώ Γεωργακοπούλου
Παιδίατρος - Λοιμωξιολόγος, MPH, PhD

Υπεύθυνη Τμήματος Επιδημιολογικής Επιτήρησης και Παρέμβασης

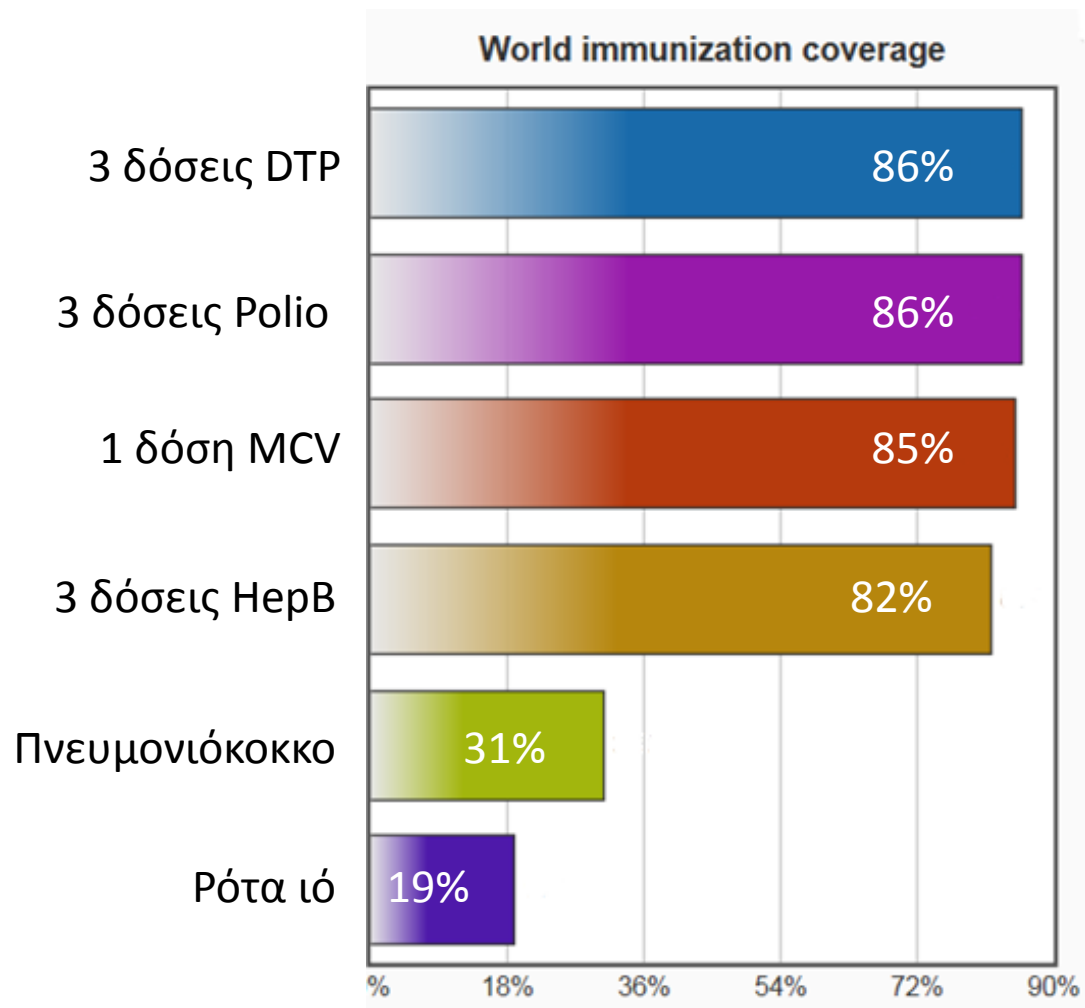
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΕΓΧΟΥ & ΠΡΟΛΗΨΗΣ
ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ (ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ.)**

Επιδημίες από VPD παγκοσμίως

VPD= Νοσήματα που προλαμβάνονται με εμβολιασμό

Παγκόσμια δεδομένα εμβολιαστικής κάλυψης

Ο εμβολιασμός αποτρέπει περίπου **2-3 εκατ.** θανάτους κάθε χρόνο.

1,5 εκατ. επιπλέον θάνατοι μπορούν να αποφευχθούν αν βελτιωθεί η παγκόσμια εμβολιαστική κάλυψη.

WHO fact sheet, reviewed Mar 2017

Σημασία και αναγκαιότητα εκτίμησης της εμβολιαστικής κάλυψης

- Η συστηματική επιτήρηση της εμβολιαστικής κάλυψης σύμφωνα με το Εθνικό Πρόγραμμα Εμβολιασμών αποτελεί έναν από τους **δείκτες αξιολόγησης του επιπέδου της δημόσιας υγείας** μιας χώρας.
- Στις ανεπτυγμένες χώρες γίνεται συστηματική παρακολούθηση της εμβολιαστικής κατάστασης του παιδικού πληθυσμού με σκοπό την εξαγωγή συμπερασμάτων για τον καθορισμό, την παρακολούθηση της εφαρμογής και την περιοδική αναπροσαρμογή των στρατηγικών εμβολιασμού με βάση τα τρέχοντα επιδημιολογικά στοιχεία
  - Εθνικό ηλεκτρονικό μητρώο εμβολιασμών (vaccination registry)
  - Τηλεφωνικές συνεντεύξεις
  - Μελέτες εμβολιαστικής κάλυψης
- Η καταγραφή της εμβολιαστικής κάλυψης στα παιδιά **προσχολικής** ηλικίας είναι ιδιαίτερα σημαντική καθώς τα παιδιά αυτής της ηλικίας μπορούν να αποτελέσουν δεξαμενή νοσημάτων για τα ίδια όσο και για ευπαθείς ομάδες ενηλίκων

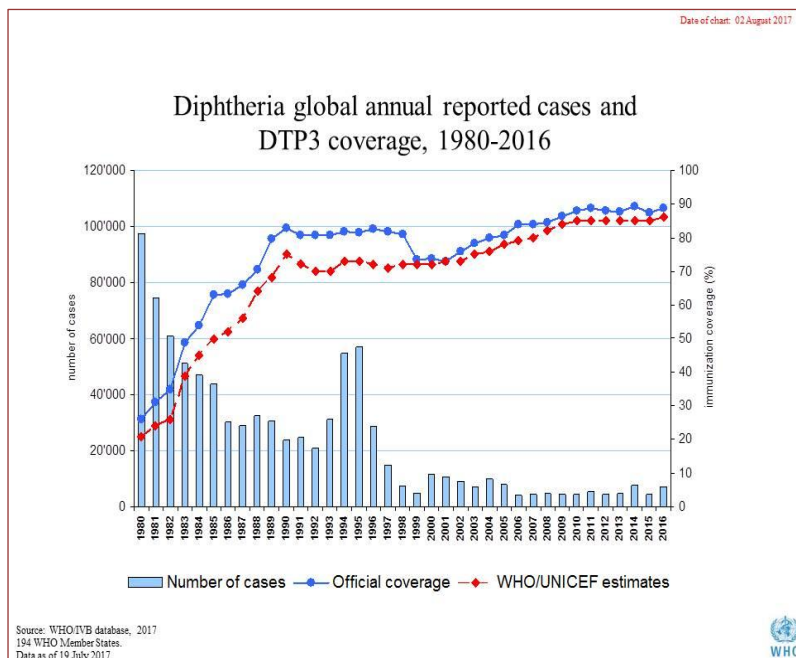
Μελέτες εμβολιαστικής κάλυψης στην Ελλάδα

- **2012 – Εθνική Μελέτη κατάστασης εμβολιασμού των παιδιών στην Ελλάδα**, Εθνική Σχολή Δημόσιας Υγείας σε συνεργασία με ΚΕΕΛΠΝΟ, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και το Υπουργείο Υγείας.
  - Στόχος : Εκτίμηση της κατάστασης εμβολιασμού ανά εμβόλιο και δόση σε παιδιά Α΄ Δημοτικού (γεννηθέντα το 2006) στον γενικό πληθυσμό αλλά και σε παιδιά Ρομά. Συλλέχθηκαν πληροφορίες από τα Βιβλιάρια Υγείας σε αντιπροσωπευτικό δείγμα 1046 μαθητών και 212 παιδιών Ρομά.
- **2014 – Πανελλαδική Μελέτη εμβολιαστικής κάλυψης σε παιδιά βρεφονηπιακών-παιδικών σταθμών ηλικίας 2-3 ετών**, ΚΕΕΛΠΝΟ σε συνεργασία με Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας και Α΄ Παιδιατρική Κλινική ΕΚΠΑ
  - Στόχος : Εκτίμηση της κατάστασης εμβολιασμού ανά εμβόλιο και δόση σε παιδιά του γενικού πληθυσμού βρεφονηπιακών – παιδικών σταθμών (γεννηθέντα το 2011). Συλλέχθηκαν πληροφορίες από τα Βιβλιάρια Υγείας σε αντιπροσωπευτικό δείγμα 2539 παιδιών.

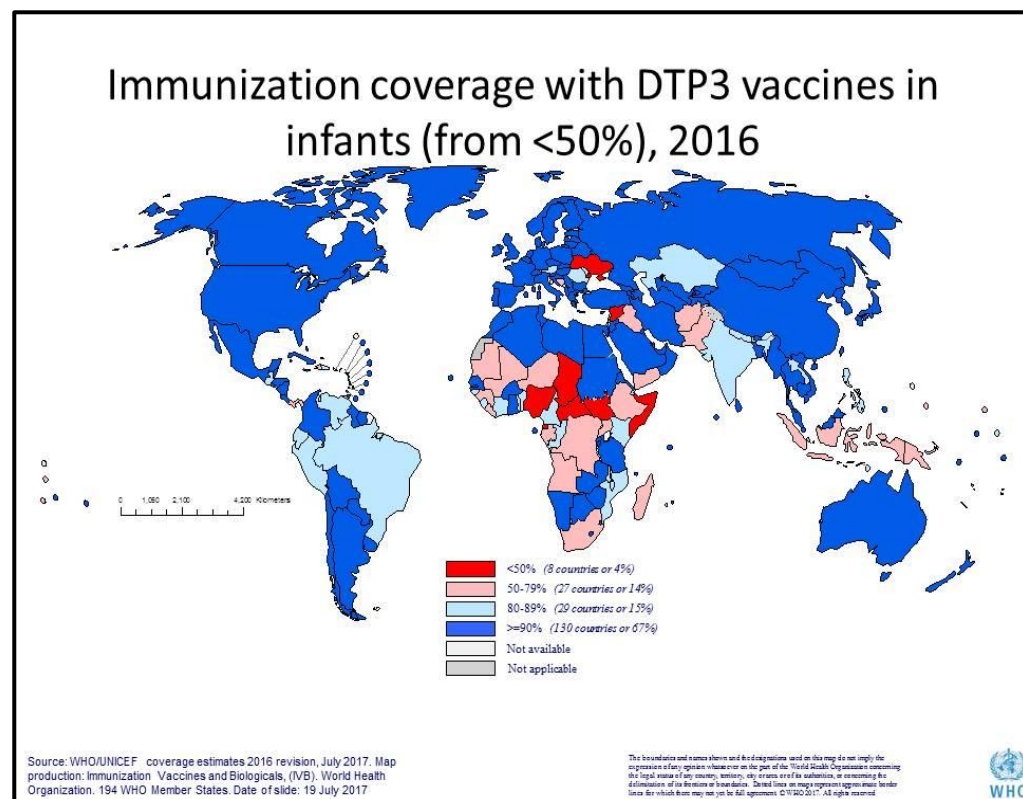
Επιμέρους στόχοι: Εκτίμηση του επιπέδου εμβολιαστικής κάλυψης ανά εμβόλιο και δόση στις 4 Μείζονες Περιφέρειες της χώρας (Βόρεια Ελλάδα, Κεντρική Ελλάδα, Αττική, Κρήτη & Νησιά Αιγαίου) και σύγκριση των αποτελεσμάτων με προηγούμενες μελέτες και εκτίμηση των επιπτώσεων της οικονομικής κρίσης στην εμβολιαστική κάλυψη

Διφθερίτιδα – Παγκόσμια Στοιχεία

- 7.097 δηλωθέντα κρούσματα παγκοσμίως (2016)
- Αύξηση των κρουσμάτων τα 5 τελευταία χρόνια στην ΕΕ
- Λεττονία: η μόνη χώρα μέλος της ΕΕ με συνεχιζόμενη αυτόχθονη μετάδοση (ECDC, 2016)
- 86% εκτιμώμενη DTP3 κάλυψη (2016)
- 27% των χωρών έχουν $\geq 80\%$ DTP3 κάλυψη σε όλες τις περιοχές

WHO IVB database 2017; Data as of Aug 2017
194 WHO Member States

Θανατηφόρα κρούσματα διφθερίτιδας σε ανεμβολίαστα παιδιά

- Ισπανία: θανατηφόρο κρούσμα σε παιδί 6 ετών ανεμβολίαστο (Ιούνιος 2015)
- Τελευταίο κρούσμα αυτόχθονης μετάδοσης στην Ισπανία το 1986
- Βέλγιο: θανατηφόρο κρούσμα σε παιδί 3 ετών ανεμβολίαστο (Μάρτιος 2016)
- Το 2015 αναφέρθηκαν 7 κρούσματα δερματικής διφθερίτιδας από τοξινογόνο και 2 από μη τοξινογόνο στέλεχος σε πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο στην ΕΕ (Δανία, Γερμανία, Σουηδία) προερχόμενοι κυρίως από την Ερυθραία
- Έλλειψη αποθέματος DAT

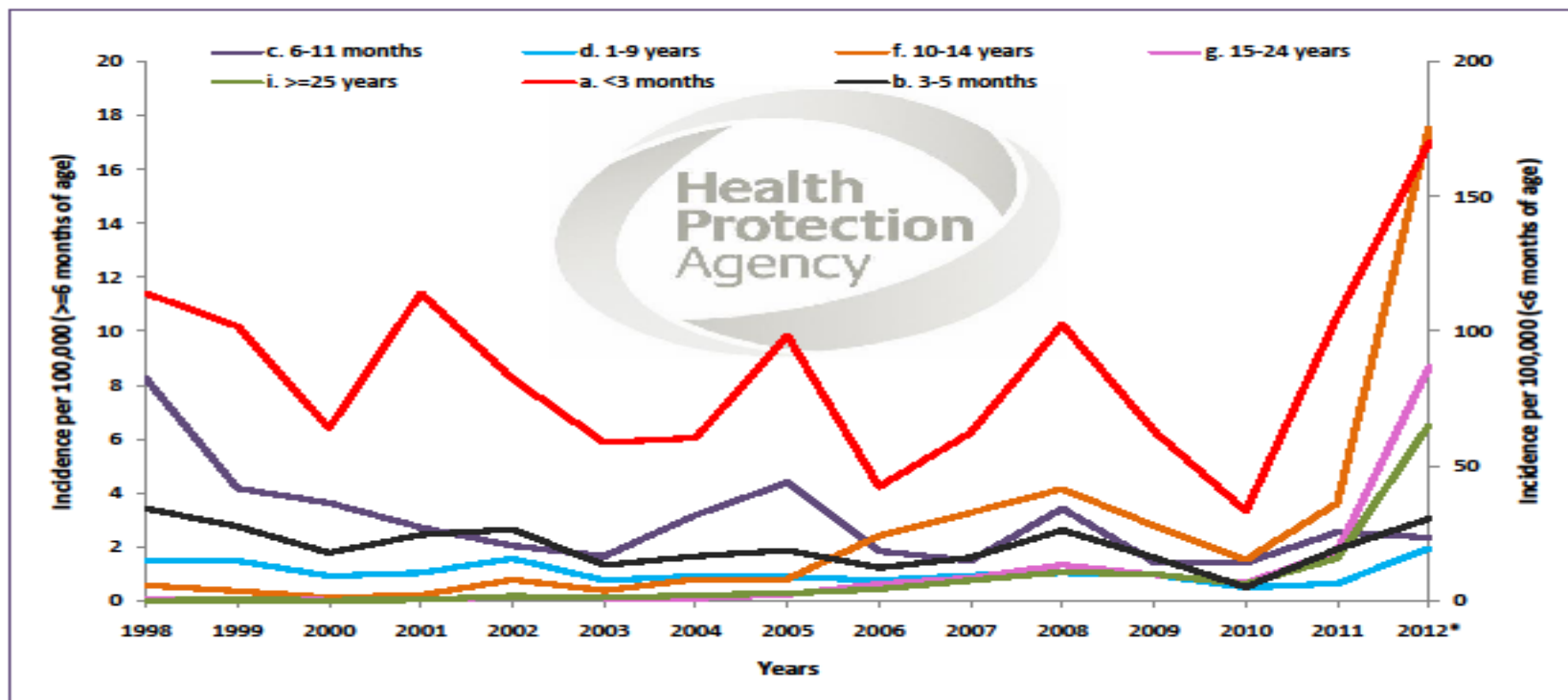
- Σημαντική η διενέργεια εμβολιασμού ακόμη και μετά την αποθεραπεία καθώς η φυσική νόσηση δεν εγκαταλείπει πάντα προστατευτικά επίπεδα ανοσίας
- Ο ρόλος της φορέας σε εμβολιασμένα και ανεμβολίαστα υγιή άτομα είναι σημαντικός καθώς συμβάλλει στη συνέχιση της μετάδοσης

ECDC Rapid risk assessment, June 2015&March 2016

Αύξηση περιστατικών κοκκύτη στο Ηνωμένο Βασίλειο* το 2011-12, ιδιαιτέρως σε μικρά βρέφη και εφήβους

Figure 4: Incidence of laboratory-confirmed pertussis, by total case-patients and age group in England and Wales, 1998–2012*

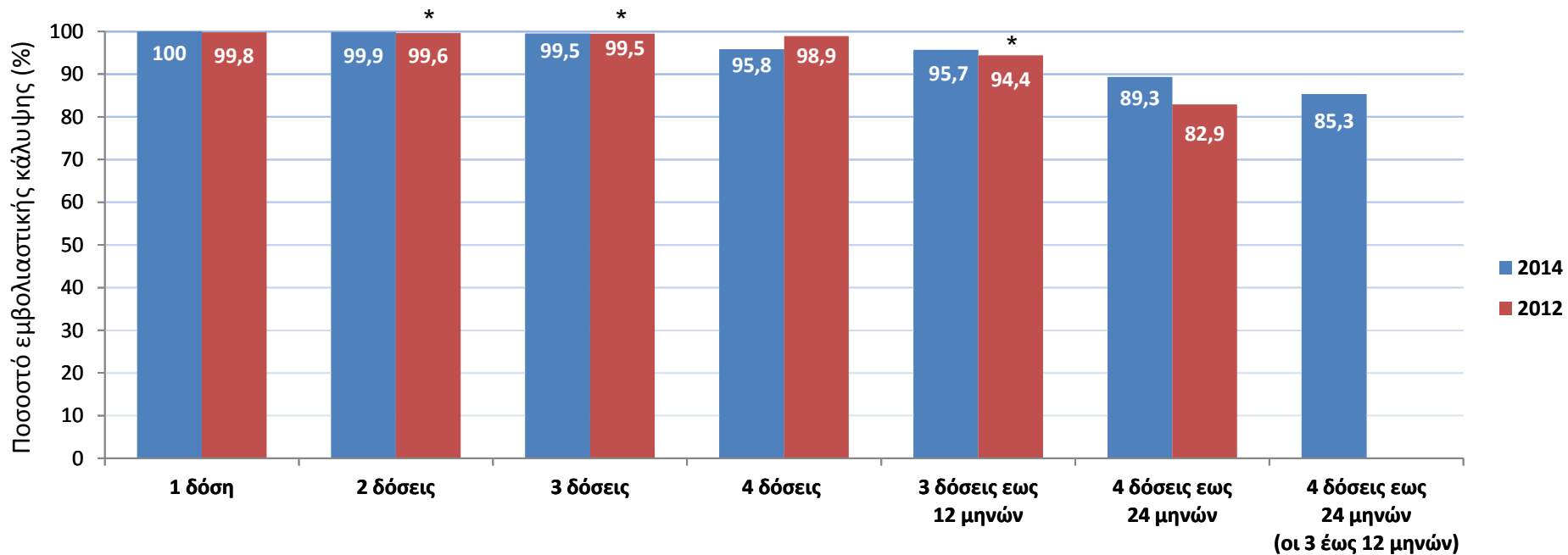
*2012 incidence extrapolated using data to week 25

Health Protection Agency – Enhanced Pertussis Surveillance

* Δεν εφαρμόζεται αναμνηστικός εμβολιασμός εφήβων και ενηλίκων έναντι κοκκύτη στο Ηνωμένο Βασίλειο

Εμβολιασμός για διφθερίτιδα-τέτανο-κοκκύτη

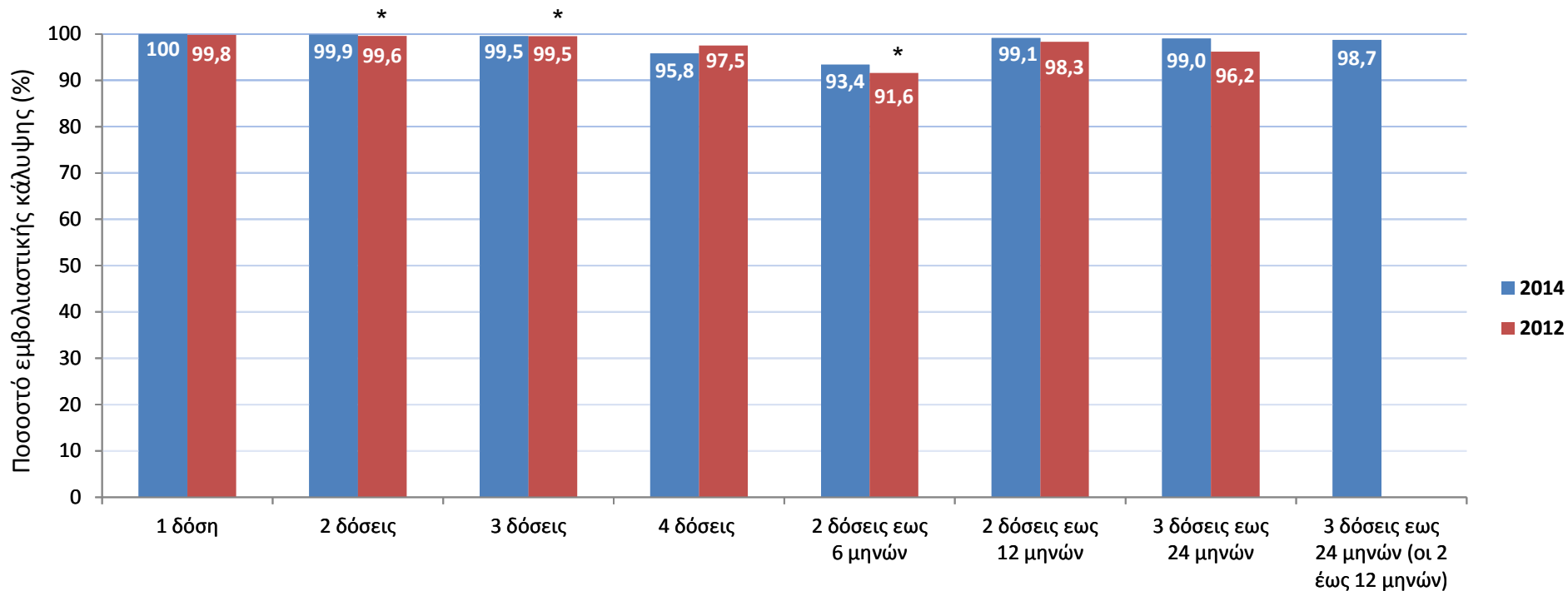

* μη στατιστική διαφορά

- Τα τελευταία κρούσματα πολιομυελίτιδας σημειώθηκαν το 1996 σε 5 ανεμβολίαστα παιδιά αθιγγάνων. Η συρροή αυτή συνέβη στο πλαίσιο επιδημίας πολιομυελίτιδας σε γειτονικές χώρες (Αλβανία και Γιουγκοσλαβία).
- Από το 1997 δεν έχει εμφανιστεί κρούσμα πολιομυελίτιδας οφειλόμενο σε άγριο ιό στη χώρα μας το οποίο οφείλεται στην υψηλή εμβολιαστική κάλυψη και τα υψηλά επίπεδα ανοσίας του πληθυσμού.
- Από το 1998 μέχρι το 2002 έχουν εμφανισθεί 4 συνολικά κρούσματα που σχετίζονταν με ιό εμβολίου πολιομυελίτιδας
- Από το 2002 η χώρα μας έχει ανακηρυχθεί ελεύθερη πολιομυελίτιδας μαζί με την Ευρωπαϊκή περιοχή του Π.Ο.Υ.

Εμβολιασμός για πολιομυελίτιδα

* μη στατιστική διαφορά

Polio still cripples thousands of children around the world. With your help, we can wipe this disease off the face of the earth forever. Visit rotary.org/endpolio to help.

END POLIO NOW

Rotary

We Are **ThisClose** to Ending Polio.

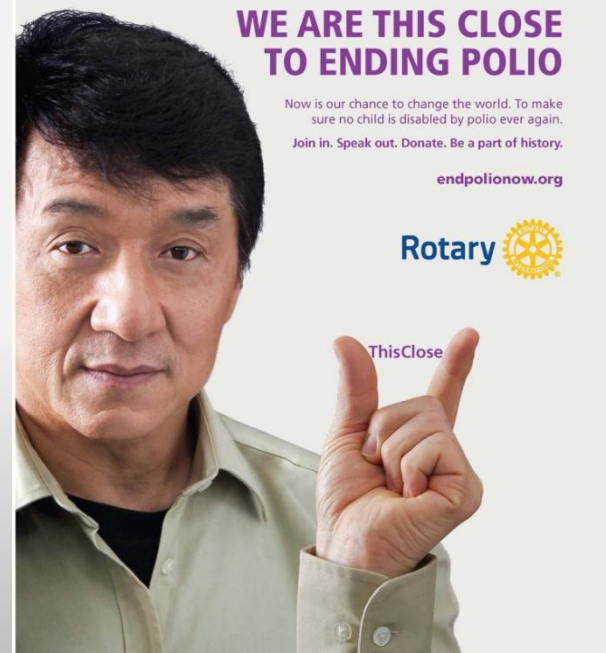
WE ARE THIS CLOSE TO ENDING POLIO

Now is our chance to change the world. To make sure no child is disabled by polio ever again. Join in. Speak out. Donate. Be a part of history.

endpolionow.org

Rotary

ThisClose

Polio still cripples thousands of children around the world. With your help, we can wipe this disease off the face of the earth forever. Visit rotary.org/endpolio to help.

END POLIO NOW

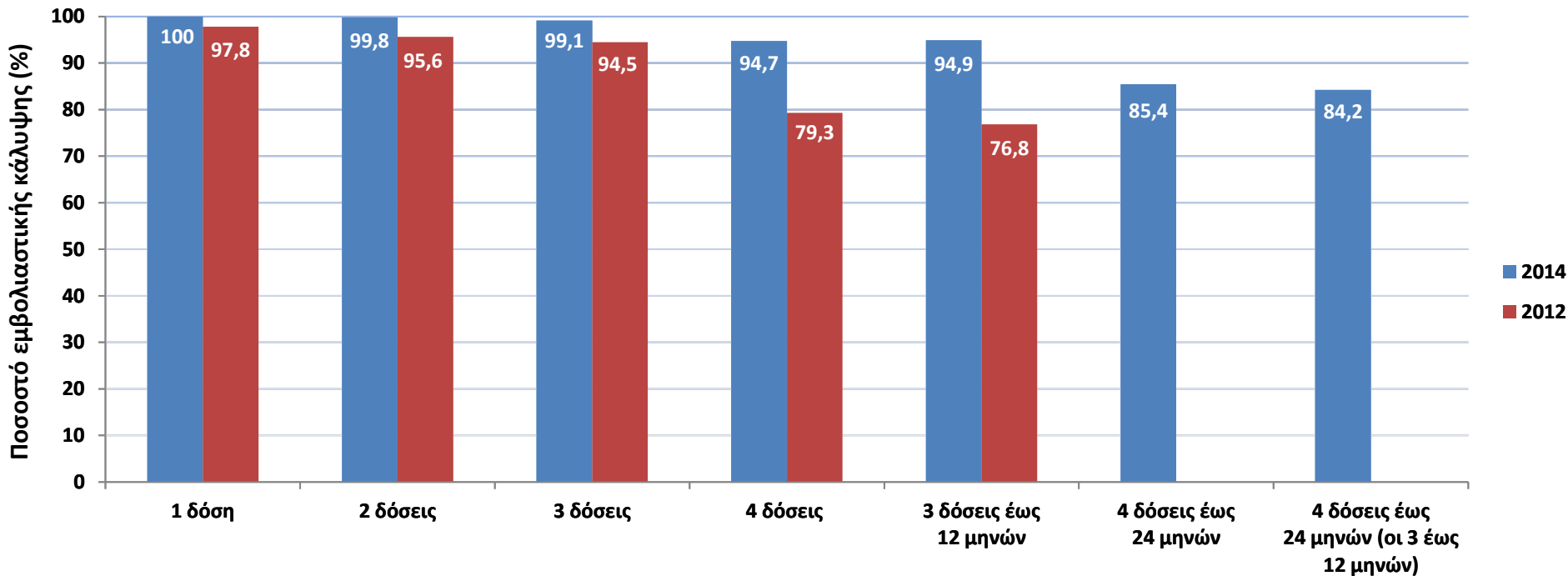
Rotary

We Are **ThisClose** to Ending Polio.

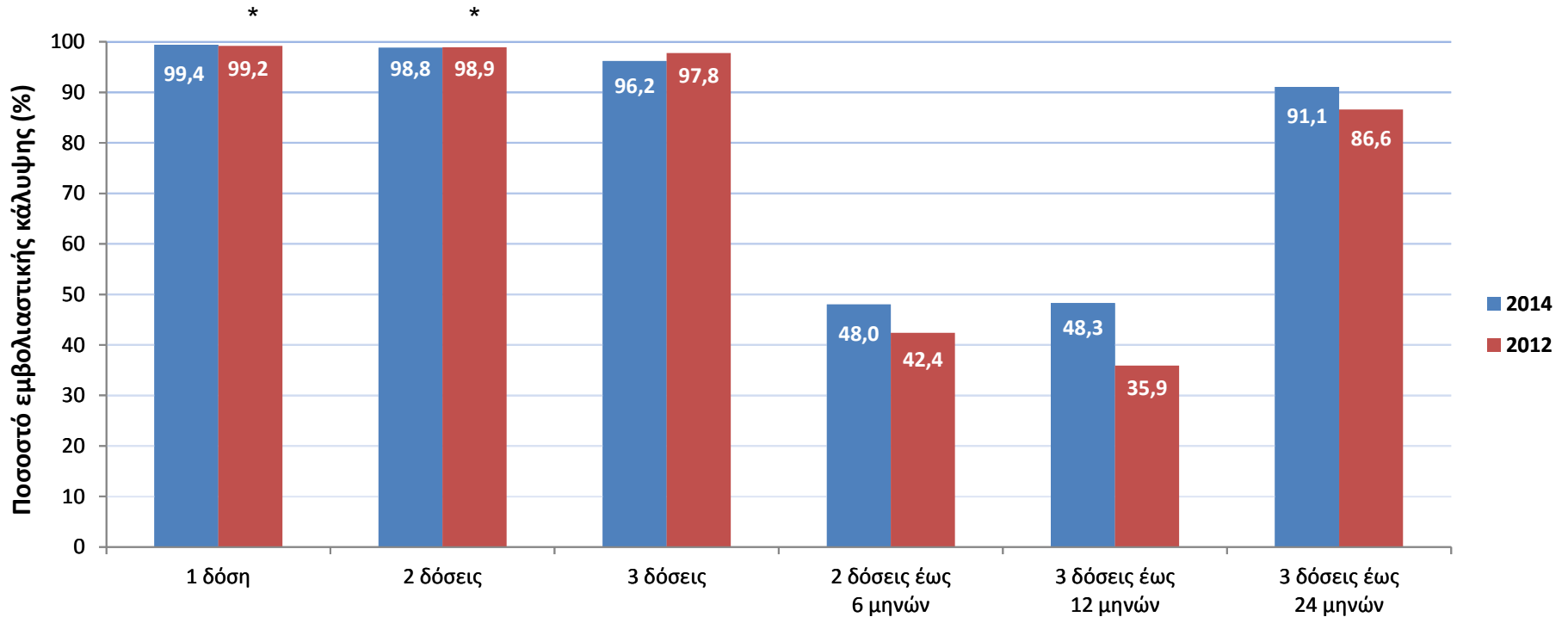
Bill G

Εμβολιασμός για αιμόφιλο ινφλουέντζας τύπου b

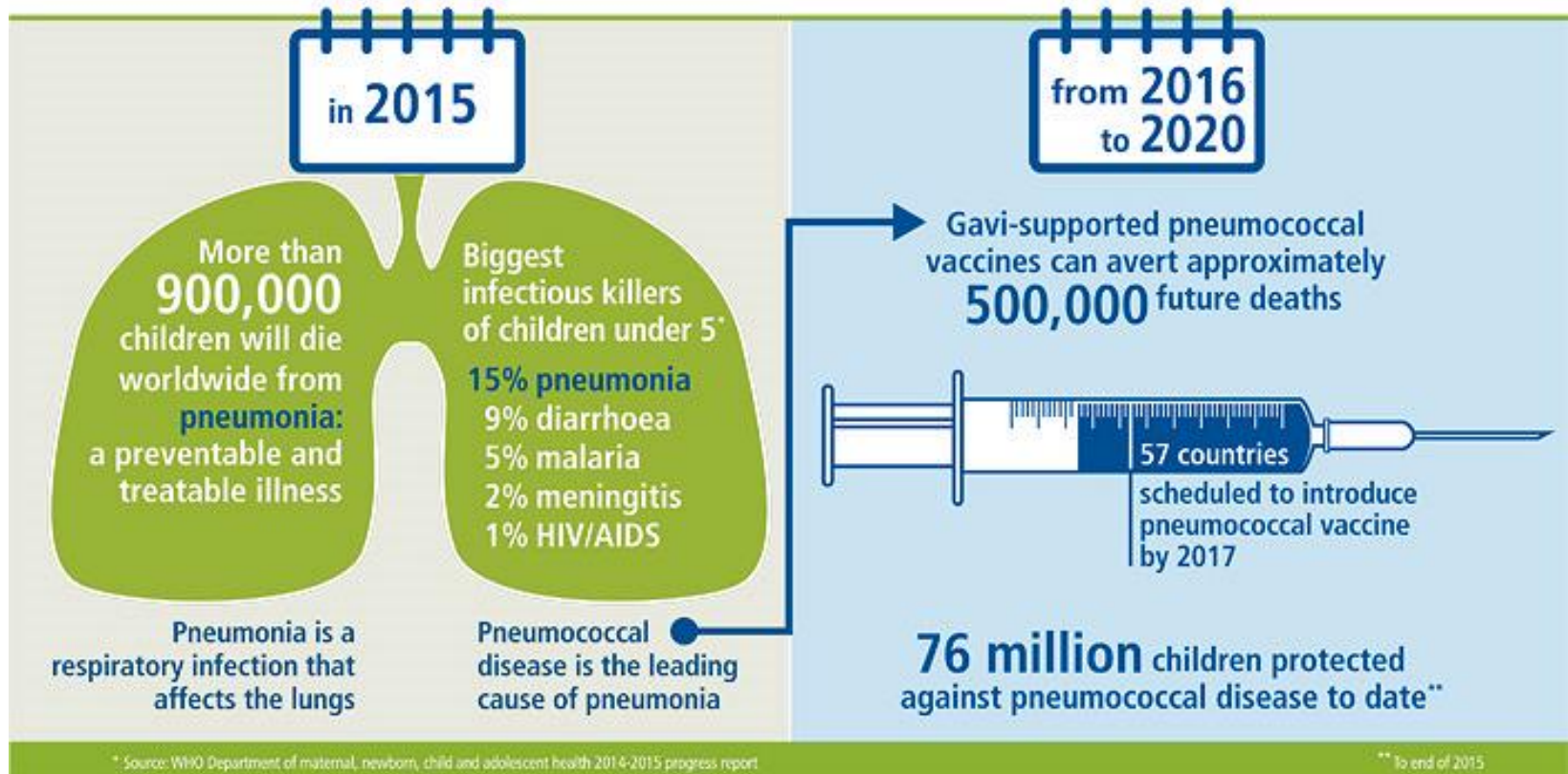
Εμβολιασμός για ηπατίτιδα Β

* μη στατιστική διαφορά

Πνευμονιοκοκκική Νόσος

EVERY BREATH COUNTS - STOP PNEUMONIA NOW

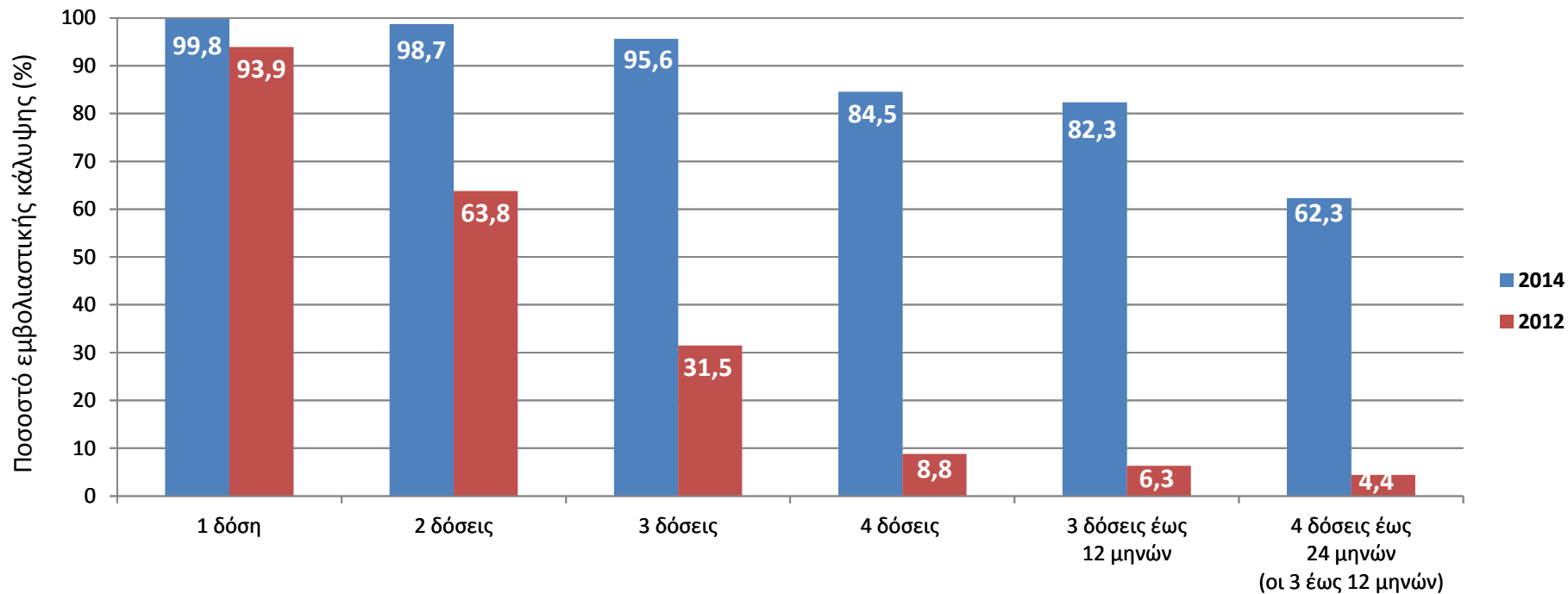

#VACCINESWORK #FIGHTPNEUMONIA

www.gavi.org
vaccineswork.org

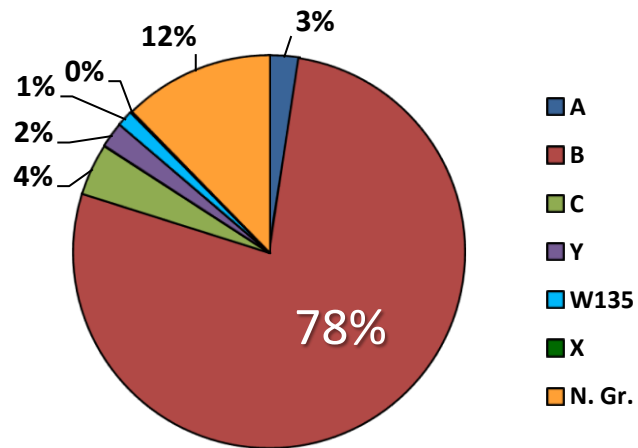
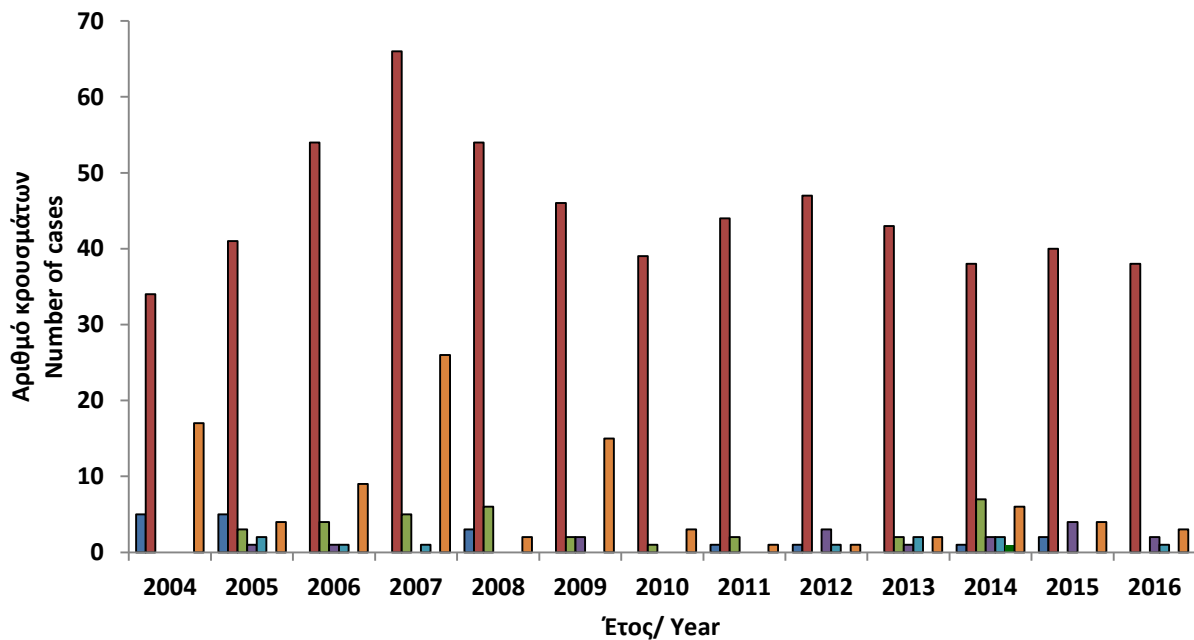
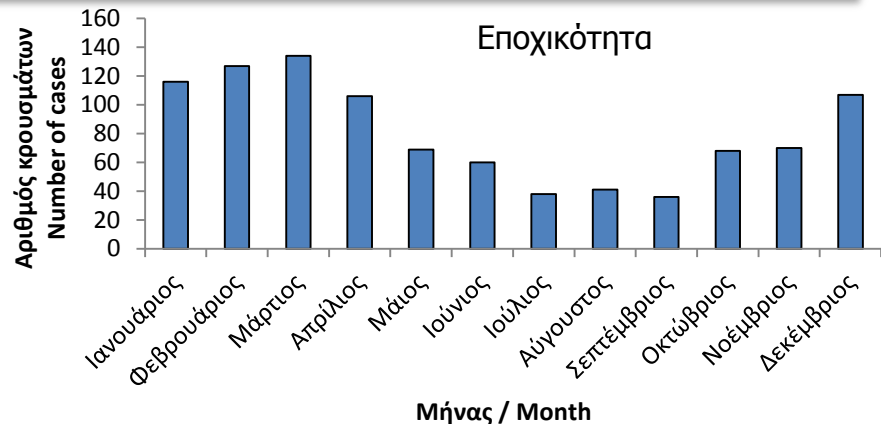
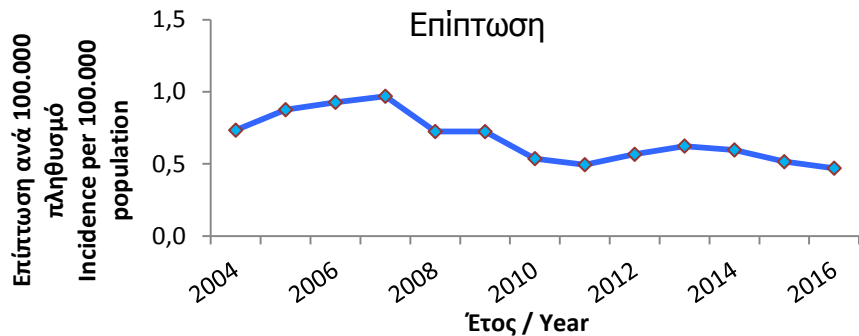

Εμβολιασμός για πνευμονιόκοκκο

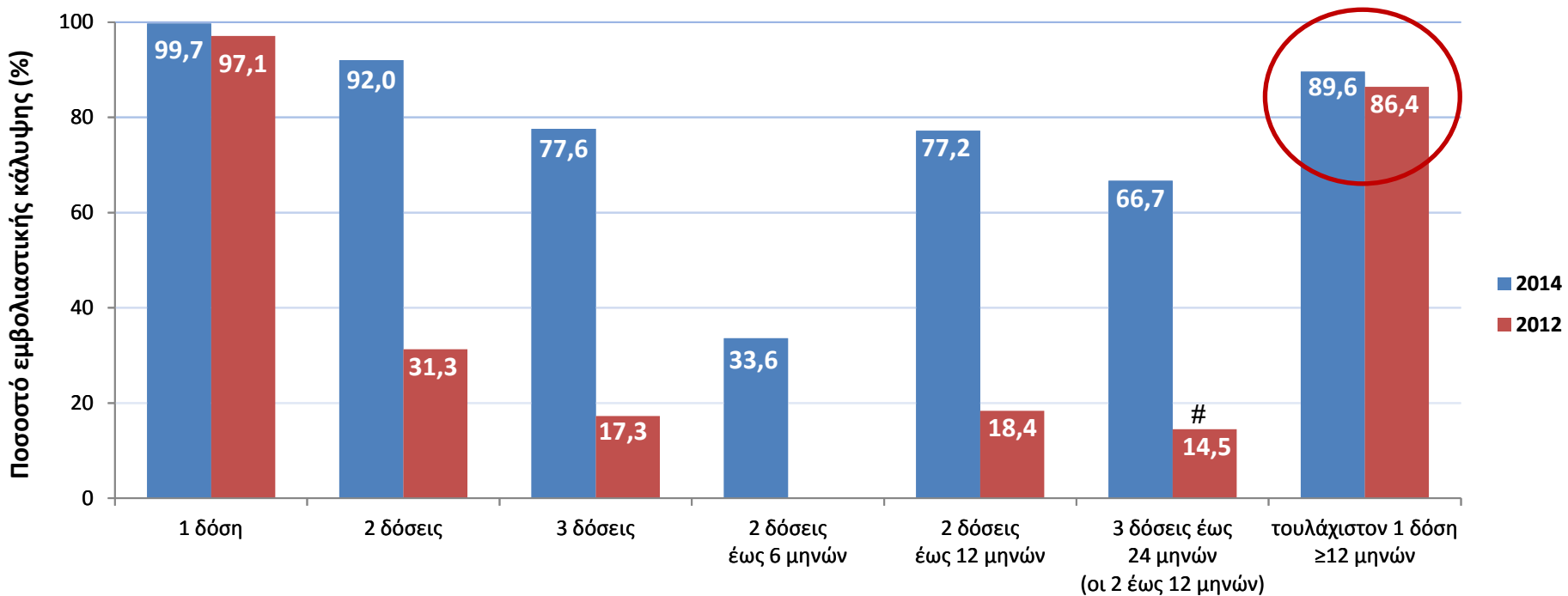
Μηνιγγιτιδοκοκκική νόσος, Ελλάδα 2004-2016

Στοιχεία ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ.

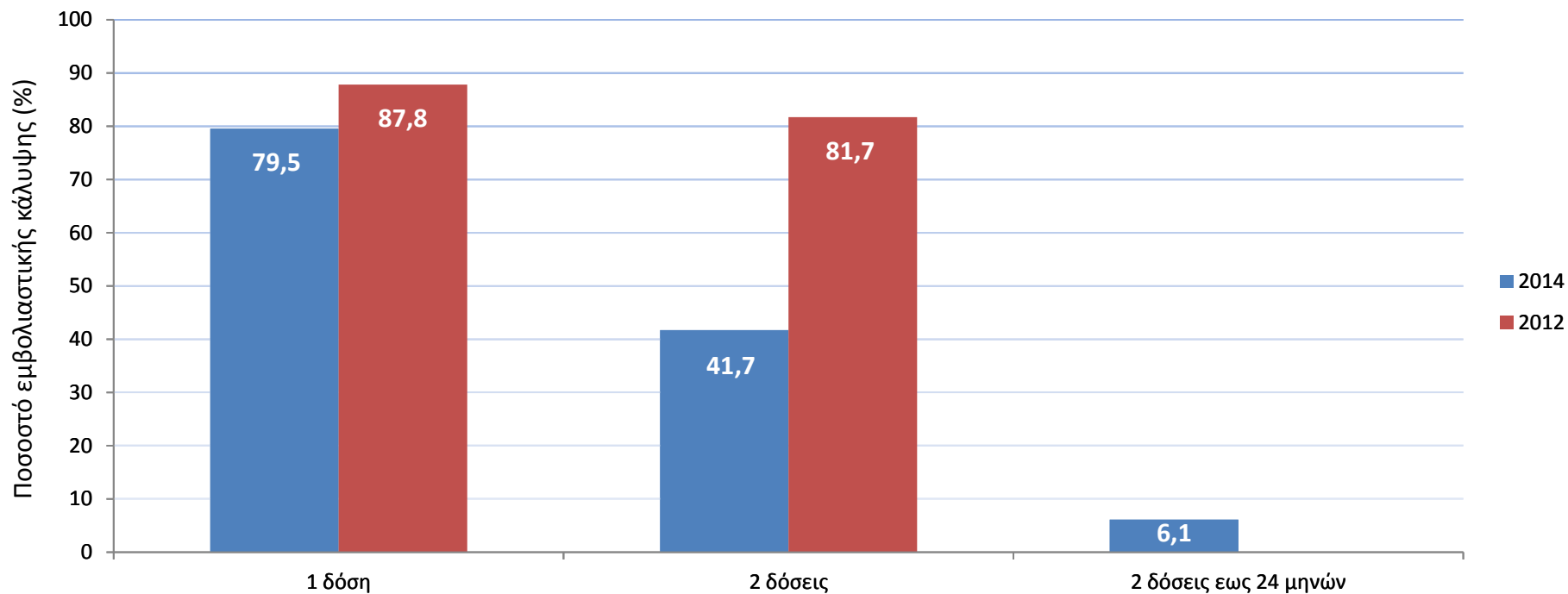

Εμβολιασμός για μηνιγγιτιδόκοκκο C

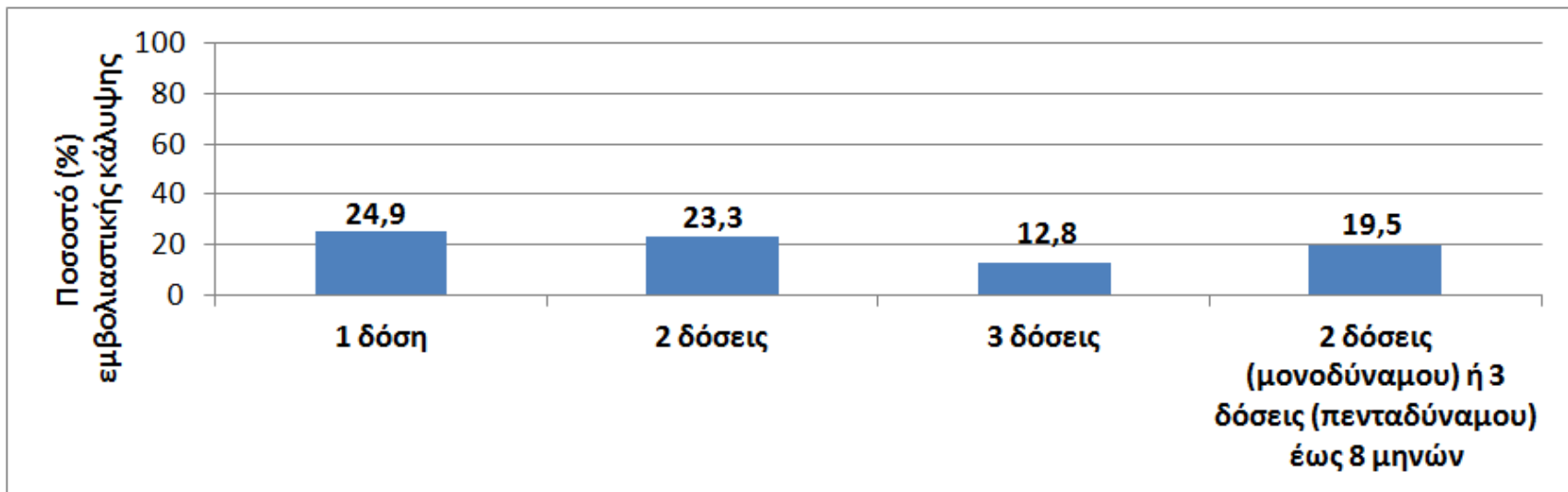

3 δόσεις έως 24 μηνών

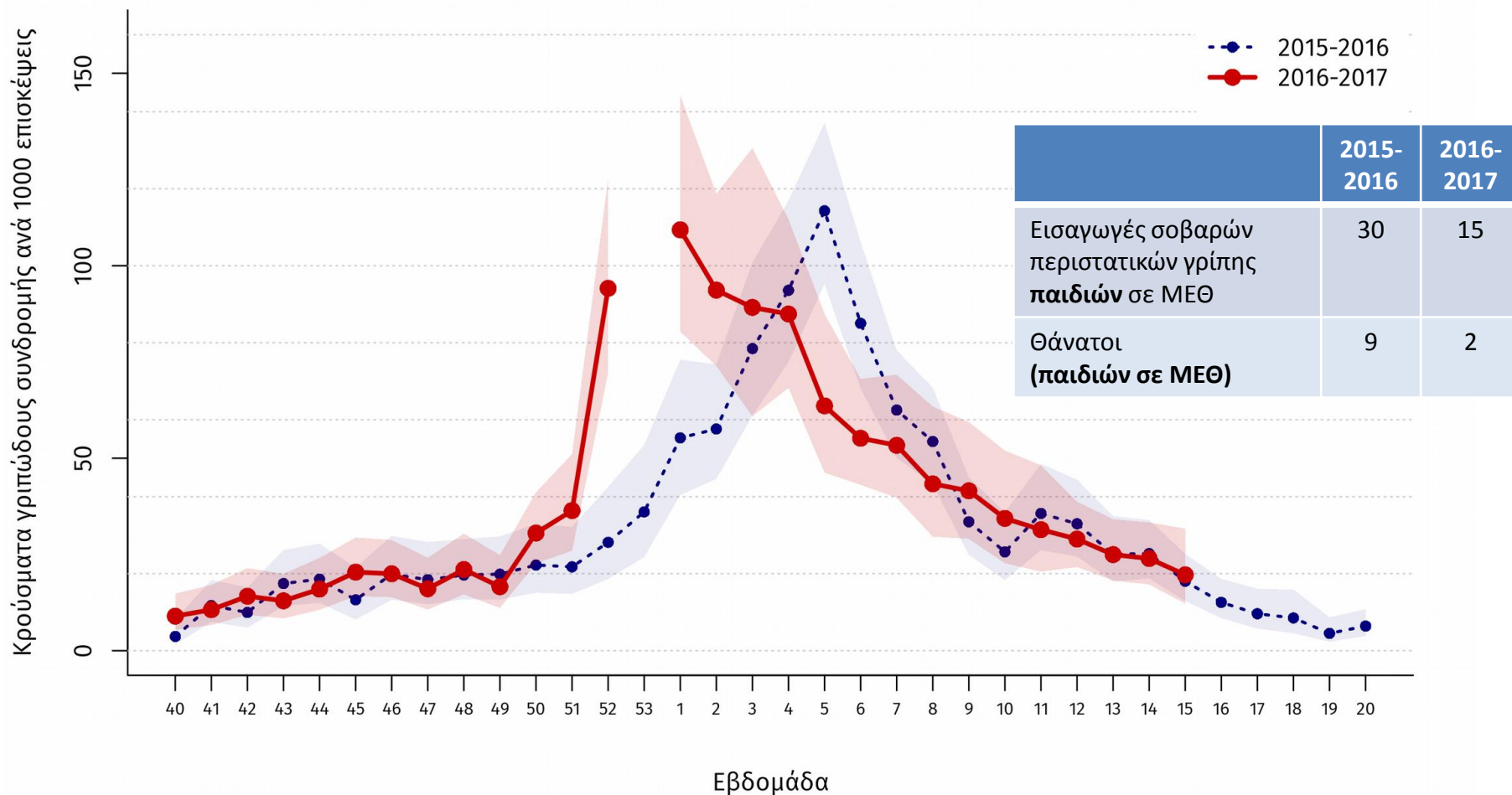
Εμβολιασμός για ηπατίτιδα Α

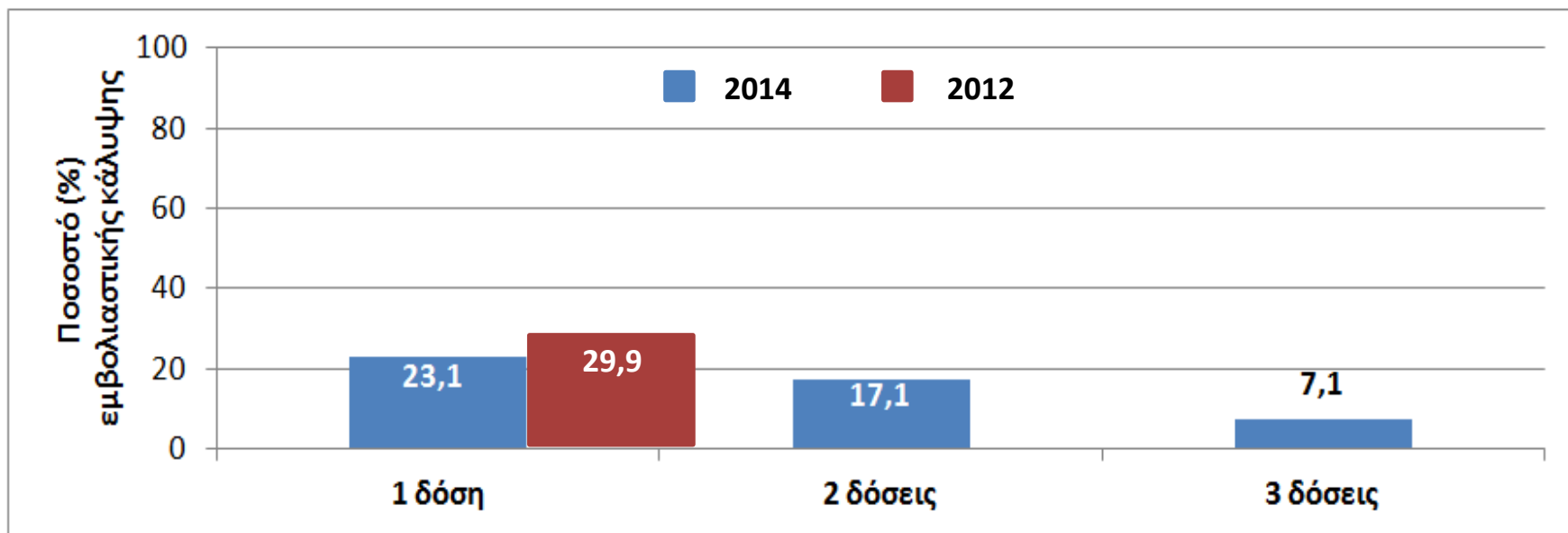
Εμβολιασμός για Rota-ϊό

Εκτίμηση αριθμού κρουσμάτων γριπώδους συνδρομής ανά 1.000 επισκέψεις, κατά εβδομάδα. Σύνολο χώρας, περίοδοι γρίπης: 2015-2016, 2016-2017.

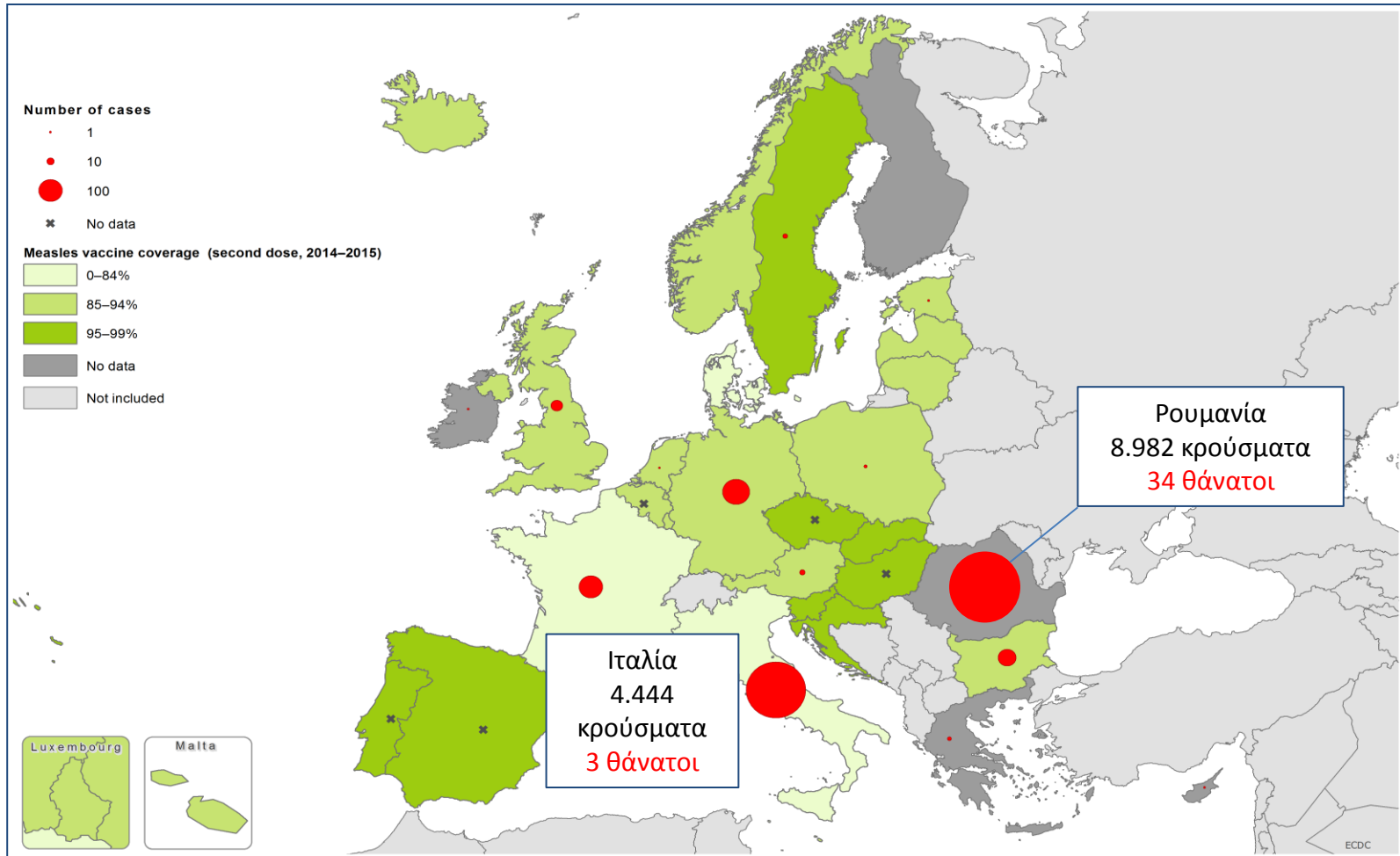

Εμβολιασμός για γρίπη

Ευρωπαϊκά Δεδομένα Ιλαράς (ECDC, Σεπτ. 2017)

Αριθμός περιστατικών ιλαράς από 1/6/2016 – 31/5/2017, και εμβολιαστική κάλυψη με 2 δόσεις MMR (2014–2016), κράτη EU/ΕΕΑ (Θάνατοι: 43)

Εμβολιαστική κάλυψη με MMR, Ελλάδα 2012

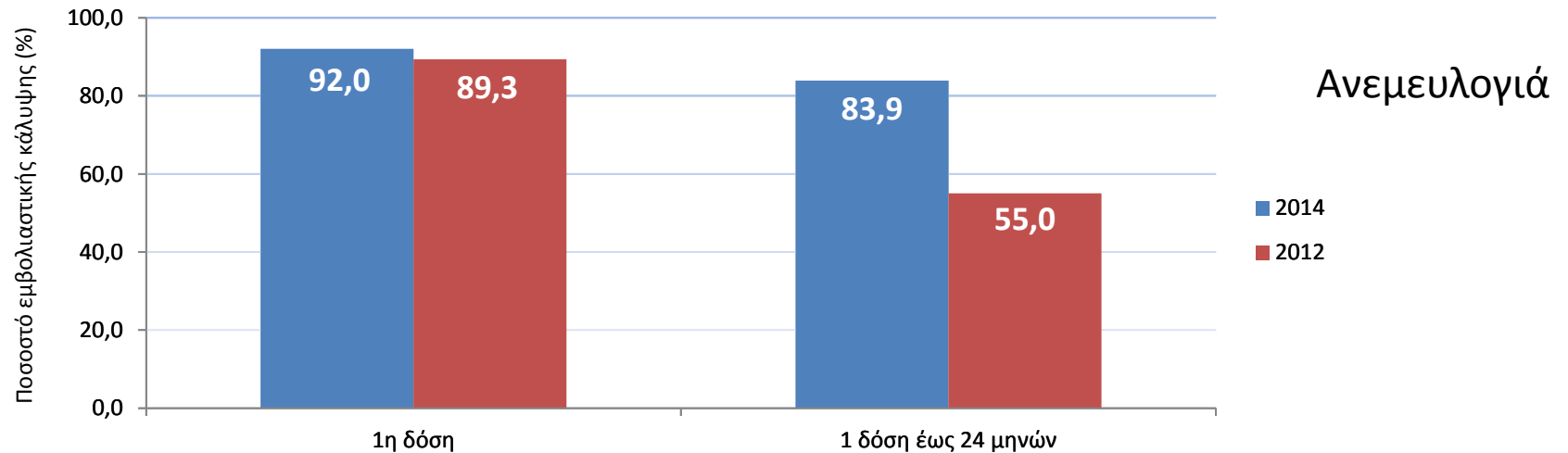
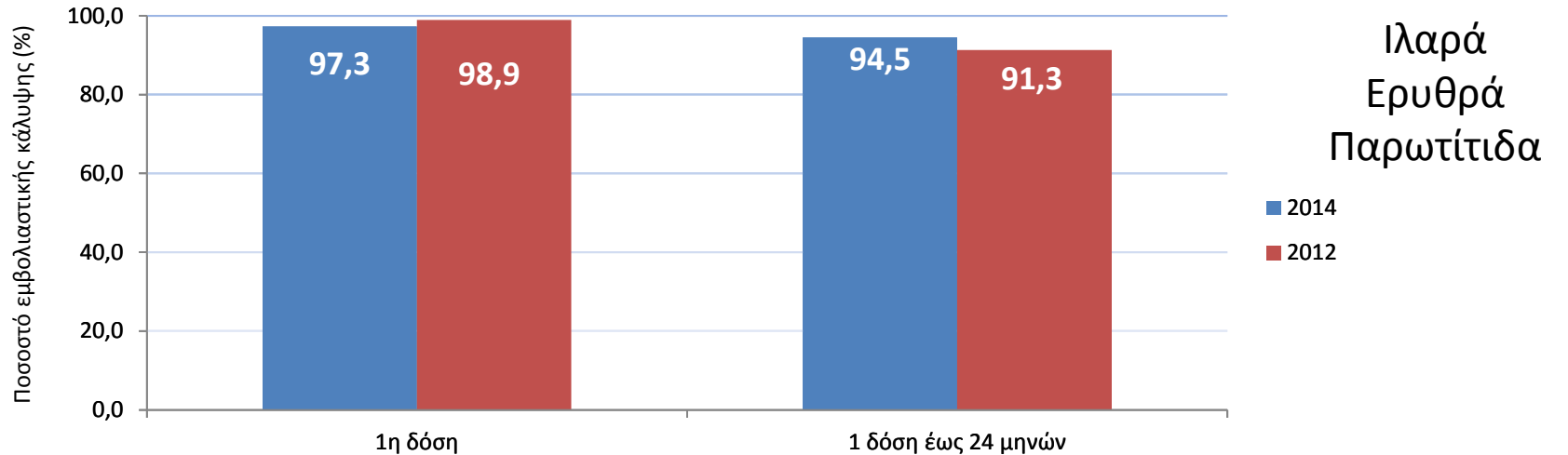
Δόση	Ομάδα πληθυσμού	n / N	%†	ΔΑ95%†	P†
1 δόση	Σύνολο Ελλάδας	1034 / 1046	98,9	97,8-99,4	0,0027
	Όχι σε ειδική ομάδα	868 / 874	99,3	98,3-99,7	
	Μετανάστες	131 / 137	95,6	88,8-98,4	
2 δόσεις	Σύνολο Ελλάδας	871 / 1046	83,3	79,8-86,3	0,0056
	Όχι σε ειδική ομάδα	747 / 874	85,5	82,2-88,2	
	Μετανάστες	102 / 137	74,5	64,6-82,3	
1 δόση έως 24 μην	Σύνολο Ελλάδας	945 / 1035	91,3	89,2-93,0	<0,0001
	Όχι σε ειδική ομάδα	808 / 866	93,3	91,2-94,9	
	Μετανάστες	109 / 134	81,3	74,5-86,7	
2 δόσεις έως 72 μην	Σύνολο Ελλάδας	717 / 1030	69,6	65,4-73,5	0,0721
	Όχι σε ειδική ομάδα	612 / 861	71,1	67,0-74,8	
	Μετανάστες	84 / 134	62,7	52,2-72,1	

Εμβολιασμός παιδικού πληθυσμού Ελλήνων αθιγγάνων με MMR	Δόση	Εκτίμηση εμβολιαστικής κάλυψης	
		Χαμηλή (N=211)	Υψηλή (N=188)
	1	43%	48%
2	7%	8%	

Εθνική μελέτη κατάστασης εμβολιασμού των παιδιών Α Δημοτικού στην Ελλάδα, 2012

Εμβολιασμός για ιλαρά-ερυθρά-παρωτίτιδα και ανεμευλογιά

Επιδημία Ιλαράς στην Ελλάδα (1/5/2017-21/9/2017)

Συνολικός αριθμός δηλωθέντων κρουσμάτων : **166**

Κατάταξη Κρουσμάτων

Εργαστηριακά επιβεβαιωμένα κρούσματα με ορολογικό έλεγχο ή/και PCR φαρυγγικού επιχρίσματος	131
Πιθανά κρούσματα με συμβατή εικόνα και επιδημιολογική σύνδεση με επιβεβαιωμένο κρούσμα	29
Ενδεχόμενα κρούσματα μόνο με συμβατή κλινική εικόνα	6

Ο εργαστηριακός έλεγχος πραγματοποιείται από το Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς Ιλαράς – Ελληνικό Ινστιτούτο Pasteur.

Εμβολιαστική κατάσταση κρουσμάτων ιλαράς (1/5/2017-21/9/2017)

Συνολικός αριθμός κρουσμάτων : 166

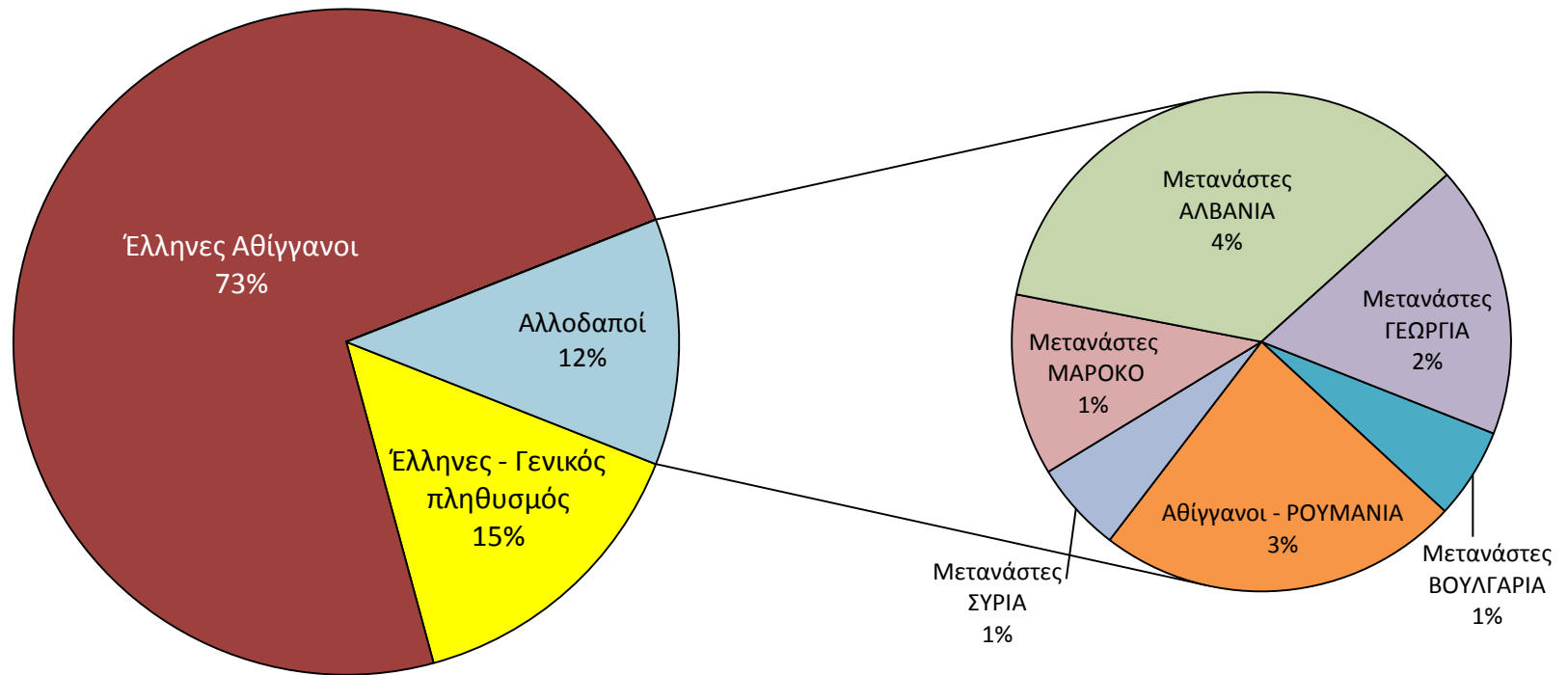
Εμβολιαστική κατάσταση κρουσμάτων ιλαράς

Κατανομή κρουσμάτων ιλαράς ανά πληθυσμιακή ομάδα (1/5/2017-21/9/2017)

Συνολικός αριθμός κρουσμάτων : 166

Κατανομή κρουσμάτων ιλαράς ανά πληθυσμιακή ομάδα

Ενέργειες για την πρόληψη της ιλαράς

Κεντρικό σημείο της στρατηγικής πρόληψης της ιλαράς είναι ο **εμβολιασμός με το μικτό εμβόλιο ιλαράς-ερυθράς-παρωτίτιδας (MMR)**, το οποίο είναι ένα ιδιαίτερα ασφαλές εμβόλιο, όπως έχει καταδειχθεί από την εμπειρία εμβολιασμού πολλών εκατομμυρίων παιδιών σε όλον τον κόσμο.

Ενόψει της τρέχουσας επιδημικής έξαρσης ιλαράς η Εθνική Επιτροπή Εμβολιασμών έχει αποφασίσει τα εξής (6/9/2017):

α/ Συστήνει τον **άμεσο εμβολιασμό** με το εμβόλιο ιλαράς-ερυθράς-παρωτίτιδας (εμβόλιο MMR) των **παιδιών, των εφήβων και των ενηλίκων** που δεν έχουν εμβολιαστεί με τις απαραίτητες δόσεις. Σύμφωνα με το Εθνικό Πρόγραμμα Εμβολιασμών, παιδιά, έφηβοι και ενήλικες που έχουν γεννηθεί μετά το 1970 και δεν έχουν ιστορικό νόσου πρέπει να είναι εμβολιασμένοι με 2 δόσεις εμβολίου για την ιλαρά

β/ Εκτάκτως, λόγω της επιδημικής έξαρσης ιλαράς, **συστήνει τη διενέργεια της 1^{ης} δόσης του εμβολίου MMR στην ηλικία των 12 μηνών και τη διενέργεια της 2^{ης} δόσης τρεις (3) μήνες μετά την 1^η δόση** ή –εφόσον έχει παρέλθει το διάστημα αυτό– το ταχύτερο δυνατόν. Σε περιπτώσεις υψηλού κινδύνου, η 2^η δόση μπορεί να γίνει με μεσοδιάστημα τουλάχιστον 4 εβδομάδων από την 1^η. Οι συστάσεις αυτές ισχύουν για όσο διάστημα η επιδημική έξαρση ιλαράς είναι σε εξέλιξη και μέχρι να εκδοθεί νεότερη απόφαση της Επιτροπής.»

Συμπεράσματα

- Οι δυο μελέτες αποτυπώνουν τη διατήρηση υψηλού ποσοστού εμβολιαστικής κάλυψης των παιδιών στη χώρα μας για τα κλασσικά εμβόλια
- Ωστόσο υπάρχουν ευάλωτες κοινωνικά ομάδες με χαμηλό επίπεδο εμβολιαστικής κάλυψης. Από το 2016 όλοι έχουν δωρεάν πρόσβαση στα εμβόλια του Εθνικού Προγράμματος Εμβολιασμών
- Λόγω της πρόσφατης επιδημικής έξαρσης της ιλαράς στη χώρα μας το ενδεχόμενο εξάπλωσης της ιλαράς στη χώρα μας είναι υπαρκτό . Τα μέτρα για να περιοριστεί η επιδημία περιλαμβάνουν:
  - Την ευρεία ενημέρωση και τον **άμεσο εμβολιασμό παιδιών, εφήβων, ενηλίκων** που δεν έχουν εμβολιαστεί
  - Τον **άμεσο εμβολιασμό παιδιών από ευάλωτες ομάδες πληθυσμού**
- Η συνεχής ενημέρωση αποτελεί ασπίδα για την ανυπόστατη φημολογία για τους δήθεν κινδύνους από τα εμβόλια και τον περιορισμό των αντιεμβολιαστικών απόψεων.

Σας ευχαριστώ πολύ!

Ευρωπαϊκή
Εβδομάδα
Εμβολιασμών

Προστατεύσου - Εμβολιάσου - Εμβολιάσε το παιδί σου

Τα εμβόλια σώζουν ζωές

Ο εμβολιασμός προστατεύει την υγεία σε παιδιά και ενήλικες

24-30
Απριλίου
2017

World Health
Organization

REGIONAL OFFICE FOR
Europe

Κοκκύτης – Επιδημιολογικά δεδομένα Ελλάδα, 1998-2015

